

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDÁLLAMOK
EGYETLEN MAGYARNYELVŰ KÉPES

GYERMEK LAPJA

Cimbora

Megjelenik havonta 3-szor minden hó 10, 20 és 30. ára

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK ELEK

TARTALÓM JEGYZÉK:

- Szentimrey Jenő: Romjaiból
megujul a nemzet.
Kacsó Sándor: Apolló Transyl-
vanicus.
Gyerkes Mihály: Pótoljuk az is-
kola tanítását.
Fábián Gyula: A vadászkastély
titka. (Regény.)
E.—ó.: Katóka a konyhában.
E.—ó.: Szellő, Ráró.
Szép levél.
A Cimbora barátai.
E.—ó.: Róka, Piróka levele.
Beszámoló a nyári vakációról.
Elek nagyapó üzenetei.
Fejtlő.
A Cimbora könyvbására.

1929. FEBRUÁR 20.
VIII. ÉVF.

ROMJAIBÓL MEGUJUL A NEMZET

(1800—1840)

— Szentimrei Jenő verses magyar krónikájából, —

A föld, melyet tenger vér áztatott,
A jó magot bőven fizeli vissza,
A nemzet, melyet hosszú századok
Tiporlak, új eszmék esőjét issza.
Költők szólalnak meg és egy csapásra
Benépesül az elavult berek,
S mint csipkerózsák, élnek a varázsa
Felkölti a rég alvó lelkeket.

Virág, Kazinczy, Dayka, Berzsényi!
Da'uk serkentő ostor s édes méz.
Felzengenek Himfy szerelmei,
Nagy Vörösmarty multakat idéz.
Félszemmel Kölcsey jövőbe lát,
Tettekre int minden henyélő kart
S fennszóval kéri az eget Urát,
Hogy üldje meg a megpróbált magyart.

Nincs többé gát, amely feltartóztassa
Megáradt lelkék sodró erejét,
Mely népet lendít semmiből magasra
S felemeli a csüggedők fejét.
Jön Széchenyi és gyújtó példájára
Érszények nyílnak, izmok megfeszülnek,
A vén Dunán gőzhajók hada járja,
A parlag földek megtermékenyülnek.

A vaskapunál kősziklák robbannak,
Utak épülnek, hidak, paloták,
Cselekvő págyak, teltre így lobbannak,
S születnek napról-napra új csodák.
Magyar nyelven beszélni nem szégyen már
Hirdeli egy lelkes főuri tábor,
S az alkotó munkában legelő jár
Habsburgi József, a főherceg-nádor.

Erdélyben Wesselényi dörgő hangja
Ébresztget gyáva szunnyadó hitet,
Kemény Zsigmond is most indul rohamra,
S felolvadnak a rég dermedt szívek.
O, mennyi fényes név és mennyi szép tett
Jelzi e hősi korszak hajnalát,
Melyben dicsőséges új utra lépett
Egy régi nép s kard nélkül nyert csatát.

(Kolozsvár.)

APOLLO TRANSYLVANICUS

(Egy világhírű lepkegyűjtemény története.)

Írta: KACSÓ SÁNDOR.

Még a jó, néhai békeidőben történt, hogy a bécsi lapok hírt adtak egy fiatal magyar tudós nagyszerű felfedezéséről.

A fiatal magyar tudós gyergyószentmiklósi Tiltcher Pál volt. Felfedezése pedig egyszerű, szürke kis lepke, amiről addig nem tudtak a nagyszakállu tudósok sem, mert ez a lepke sehol a világon máshol nem fordul elő, csak éppen Erdélyben, a Gyilkostó környékén.

A bécsi Reibel professzor, az európai hírű természettudós, nyomban térképeket és menetrendeket rakott maga elé, kinyomozta ügyesen, hogy merre is van az a bizonyos Gyergyószentmiklós és megállapította azt is, hogy csak „a vad és félelmetes magyar pusztán” keresztül lehet eljutni a „sötét erdélyi hegyek” közé. De nem azért volt hivatásának élő vakmerő tudós hogy ne vállalkozott volna még élete kockáztatásával is szemtől-szembe látni és megvizsgálni a nagy-

szerű természet e legújabb családtagját.

Szerencsésen átutazta „a vad magyar pusztát” és kikötött Gyergyószentmiklóson. Szó, mi szó, borzasztóan kíváncsi volt arra a fiatal magyar tudósra is, akit olyan hallatlan szerencse ért, hogy új felfedezéssel gazdagíthatta a természettudomány tulzsfolt kincsesházát. Ilyen szerencseje is csak a sötét Erdélyben lehet valakinek. — gondo'hatta magában a derék tudós, — s mi tagadás, érzett valami icike-picike irigységet is.

De irigysége meghökkenéssé változott, amikor szemközt találta magát azzal a fiatal magyar tudóssal, Tiltcher Pál rövid nadrágot hordott és büszkén V. gimn. oszt. tanulónak vallotta magát.

Szegény Reibel dr. professzor pár napig hányódott még a hitetlenkedés és az ártatlan irigység között. Végül is megbékélt abban a tu-

datban, hogy az új lepkecsodát ugyan ez a fiatal magyar el-fölfedezte előle, viszont a főfedezőt, ezt a zseniális gyereket neki jutott osztályrészül felfedezni. Irigységéből szeretet nőtt ki s gyakran kereste föl ezután is Gyergyószentmiklóson fiatal barátját, akivel napokig járta a hegyeket és mezőket.

Az új lepke keresztapaságát is ő vállalta.

Ez az új lepke a keresztségben az Apollo Transsylvanicus nevet nyerte, zárójelben ezzel a közelebbi meghatározással: Tiltcher.

Tiltcher Pál kinötte a rövid nadrágot, de az összeköttetést még mindig tartotta a bécsi professzorral, akit közben új félelem lepett meg. Attól tartott a jó öreg, hogy fiatal barátja abba hagyja a lepkék iránti érdeklődését. Biztatta hát minden módon a további kitartásra s a szaklapokban nem mulasztotta el minduntalan hangsúlyozni, hogy az Apollo Transsylvanicus felfedezőjét további tudományos munkára kötelezi. Igérté azt is, hogy akár a pesti, akár a bécsi egyetemen új tanszéket iktatnak be a természet-tudományi fakultáson, ezen az új tanszéket Tiltcher Pál fog előadásokat tartani — természetesen, a lepkékről.

Tiltcher Pálnak azonban nem volt szüksége a professzor biztatására. Más gondja nem volt, csak a lepkék. Édesanyja meséli most, hogy a Pali karácsonyi ajándéka nem okozott soha különösebb gondot a családban. Pali egyszerűen pénzt kapott amivel a lepkegyűjteményét gyarapította. Pali álmában sem látott soha mást, mint ragyogó, színes lepkerajokat. A Himalája, Brazília, Ausztrália sorra látogatták meg álmában is és exotikus lepkék esője keringett a szeme előtt. Aki számocát szed, számocáról álmodik, a halász álmában is halat fog. Tiltcher Pali csak lepkékről álmodott. És nem nyugodott addig, amíg a képek után megálmódott legritkább lepkefajokat a gyűjteményében nem tudta.

Különös postacsomagok érkeztek akkoriban Gyergyószentmiklósról. Hatalmas ládák, amelyeknek oldalán a különböző országok nevére díszeztették. A ládákban lepkegubók voltak mindenikben egyetlen egy. Igen gondosan kellett becsomagolni azokat a kényes külföldi lepkegubókat. Tiltcher Pálnak ragyogott a szeme, amikor az értékes küldeményt kihámozta a papírosok és a finom rugók tengeréből s üvegfedelű skatulyába zárta. Aztán napokig leste: mikor halványodik meg a gubó egyik csúsa, ahol kidugja fejét a várvavárt lepkecsoda.

Egyszer aztán elérkezett a nagy pillanat. A Tiltcher család az üvegfedelű skatulya köré gyűlt s Pali áhítatos csendben, remegő hangon magyarázta:

— Nézzétek, most kidugja a két első lábát... mindjárt az üvegfedélre kapaszkodik... no most... kiesusszan burkából az egész... gyönyörűség.

Igy születtek meg Tiltcher Pali szobájában a legsodálatosabb Himalája alatti, brazilai,

ausztráliai és ki tudja még a föld melyik sarkából származó lepkék. Az első pillanatban nedvesek voltak még, mint minden újszülött, de hamar, szinte másodpercek alatt nyitak ki egész ragyogó szinpompájukban. S akkor Tiltcher Pálból kiveszett az izgalom. Komoly tudós lett belőle, aki összeráncolt homlokkal vette elő picike injekciós-tűjét, egy éterinjekció a lepke fejébe... s a nagyszerű gyűjtemény új egyeddel szaporodott.

Költséges multság volt. A preparáló felszereléseket, a légmentesen záródó drága üvegfedelű skatulyákat Svájcban kellett hoztatni, de hát a fiatal tudósnek nem volt semmi más szenvedélye, csak a lepkék.

És elrepült a híre a csodálatos gyergyószentmiklósi lepkegyűjteménynek. A szaklapok foglalkoztak bőségesen vele s leközltek életnagyságban a legritkább példányok fényképét, amelyeknek egyik-másika akkora, mint a szétterjesztett szárnyu füstifecske, a másik pedig olyan kicsi, hogy nagyítóüveggel veszed észre benne a tüet, amire fel van szúrva. A lepkegyűjtő Rotschild is sokat levelezett akkoriban Gyergyószentmiklósról. Néhány ritkább példány kellett volna neki, mert ő nem volt olyan szerencsés kezű s a preparatumaik nem sikerültek kifogástalanul.

Tiltcher Pál gazdagabb volt, mint Rotschild. Nem csonkította meg a gyűjteményét.

University Library Cluj

Jó most gyorsan tovasiklani az események felett.

Tiltcher Pali kikerült a haretérre és halott ott zugni és sivítani a feje körül olyan lepkéket, amik halált hordoztak láthatatlan szárnyukon. Ugy volt, hogy mosolyogva simoatta végig tekintetével, amikor először látta halomban a fényes gránát és srapnellhüvelyeket s az apró, kecses puszkagolyókat.

— Olyanok, mint valami érdekes lepkegubók!

Tiltcher Pali a haretéren is a lepkék szerelmese maradt.

Látott óriási fekete lepkéket, sorbafűzve a drótakadályokon...

Később maga is elfogott jobbkariával egy esinos acélburokból kikelt lepkét. Béna maradt utána a karja!

Béna karral került haza is, vissza szeretett és ártatlan lepkéi mellé. Azok a drótakadályokra fűzött fekete lepkék azonban nem mentek ki többé a feiéből s azóta sokáig maga elé meredt mindig, valahányszor átszurta egy-egy lepkén a tüjét.

Jólkedve elbőrrült örökre. Ismerősei, akik baját találgatták, megálapodtak abban, hogy béna karjáért búsul, mert már nem tud olyan finoman preparálni, mint azelőtt. Tiltcher Pali abba is hagyta a lepkegyűjtést. Megvolt a jogcime hozzá: béna a karja. Egyszer azonban azon

vette észre, hogy a béna kar érezni kezd, az új-jak mozgása napról-napra biztosabbá válik, il-lik tehát újra hozzáfogni a nagyszerű munkához.

És attól kezdve Tiltcher Pali még komo-rabb lett. Órákig elnézegette az injekciós tűjét s a kivégzett lepkehullák fölött messze e'nézett, messze és vissza a multba... egészen a drótaka-dályokig, amelyeken...

Elévette az acélgubót is és azt is elnézte so-káig.

Egyszer aztán, szomorú mosolyal, elővá-rszolta az acélgubóból is azt a bizonyos lepkét, amely láthatatlan szárnyain hordozza a halált. Senki se tudta, mér az édesanyja se, hogy miért lett öngyíkos, miért éppen akkor, amikor béna karja megvogyult s a régi pontossággal injek-ciózhatta volna újra halálra az Apollo Transyl-vaniensokat, amelyek a tudományos könyvekben viselik ezt a melléknevet is: Tiltcher.

Tiltcherné árulja fia lepkegyűjteményét. Gyergyószentmiklóson lustán tovább adják a hirt:

— Tiltcherné árulja a fia lepkegyűjtemé-nyét, amelyiknek alig van párja Európában.

A történettel, ami a gyűjtemény mögött meghuzódik, ma már szinte senki se törődik. Lassan kapcsolnak gondolatot a lusta emberi agyak:

— Szép karácsonyi ajándék lenne valame-lyik fanatikus lepkegyűjtőnek.

— Jó, hogy emlited! Nekem is vennem kell valamit. A kicsi fiannak! Ó'omkatonákat ve-szek... szeret a kölyök háborusdit játszani...

A büszkeség megcsillan az apai szemben, s Tiltcher Pál története végleg kiesik a fejéből. Azt az üveges, maga elé meredő tekintetet ke-vesen tudják már követni a drótakadályokig...

(Brassó.)

PÓTOLJUK AZ ISKOLA TANÍTÁSÁT!

Irta: *Gyerkés Mihály.*

I.

A szép meg a helyesírás.

Valóságos fokmérője a műveltségnek, s mégis igen kevés gondot fordítanak azokra a tanulóknak s így sokan felsőbb osztályokba jutnak, vagy az iskolákból kikerülnek, de helyesen s még kevésbé szépen írni nem tudnak.

Nagy mulasztás ez, mert végtére is a serdülő ifjúból felnőtt ember lesz s ez a fogvatkozás, bi-zony, szégyen, sokszor még károsodás is.

Sok tekintetben így volt ez régebben is, ami-kor iskoláinkban a magyar nyelv tanulása főtan-tárgy volt s mennyire úgy van ma, amikor erre alig fordítható idő az iskolában. Fontos dolog te-hát, hogy amit csak lehet, magunk szorgalmán tanuljuk meg, menőül alaposabban.

Sokan vannak sorainkban, akik egyszerűen lenézik a szép- és helyesírás tanítását, azt gya-korolni unják. De mert újjából tudományt egy ember sem szopott — hiába várják, hogy e két szép dolog magától elsajátítódjék, nem megy az sehogy sem és így csak ákom-bákom és helytelen lesz az írásuk halálig.

Megállapítva a szép- és helyesírás rendkívüli fontosságát, kezdjük meg az önszorgalmon való munkát.

1. A szépírás.

Több apró kelléke van a szépírás elsajátítá-sának, melyeket egytől-egyig nagy figyelemre kell méltani. Vegyetek hát, kisebb és nagyobb tanítványok a szépírás bevezetéséhez: egy négy-vonalu szépírási irkát és egy előíratos szépírási

fűzetet, amelyben az abc betűi n, n. kaligráfikus, vagyis megfelelő szépírással elő vannak, írott be-tűkkel nyomtatva. A négy vonalu irkatokba en-nek mintája szerint, minden előírásos sorból ir-jatok le legalább egy-egy oldalt gondval és tempós ütemben való lassúsággal. Ha az összes betűket így átvettétek, irjatok az egyik magyar könyv-ből szöveget pontos másolással, szépírási gyakor-lat gyanánt, de mindennap irjatok legalább 3—4 nyomtatott sort. Ezt az írásgyakorlást azért kell naponként végezni, mert a szépírás csupán így fog kialakulni és válik hasznos kincsünké.

A helyes ülés és tolltartás. Amikor az íráshoz előkészültök, üljetek az írólaphoz közel, de ne fekdüdjétek reá, hanem a két kart egyenlő mér-tékben, legalább háromnegyed részben az íróasztal tetején a szélre téve, egyenes testtartással és az írólappal szemben ülve, csak főhajtéssal te-kintsetek az irkába, úgy, hogy a szem legalább 28—30 cm. távolságra essék az irka beírandó so-rától. Írás közben fejeteket jobbra, vagy balra meg ne hajtsátok, mert az ilyen elgörbülésből származik a kancsal nézés, a közelhajlásból pe-dig a rövidlátás. Sok tanulónak a háta a két váll táján ki van domborodva, szinte meg van pupo-sodva. Még apró gyerek s máris meggörbült test-alkatu. Bizony, ezt legőbbször az írás közben való előrehajlott testtartás és tanulás közben az összeroskadó ülés okozza. Így puszitja el igen sok gyermek tudatlanságból ép, erős szemét, hogy már kora ifjúságában szemüvegre szoruljon, pedig ez egy cseppet sem disz az ember szemén, hanem

KATÓKA A KONYHÁN

Ha tudná a király, hogy mi készül itten,
Ebédre hivatni magát, tudom Isten.

Király nem tudja, de tudja nagyapóka...
Csak főzd az ebédet, gyöngyöm kis Katóka.

E-ó.

nyomoruság és akadály. Így csufítja el nemtörődömségből igen sok ifju egyenes, szép testalkatát, hogy ne hetvenéves korában, hanem már a 16—18-ik életévében becsett mellü, pupos hátu vén ember váljék belőle. Hiba, nagy hiba önmagunkkal szemben: a rendetlen ülés irásközben s éppen olyan súlyosan hátrányos az összerokkant testtartás, más ülés, vagy állás alkalmával.

A jó testtartással egyenlő fontosságú dolog az írásnál: a helyes *tolltartás*. Tanulóknak, szépírást gyakorlóknak nem való a csapott hegyü, vagyis rond-toll, nekik csak hegyes végü aluminium vagy angol acéltoll való, rendes — ceruzavastagságú — tollszárakba illeszve. A különleges alaku és kiállítású, legtöbbször drága tollszárakat kerüljétek. A penna hegyét a tintába mindig csak félig mártjuk be, s amikor kiveszszük, az öblös felét érintsük a tintatartó belső feléhez, hogy a fölösleges tinta simuljon le a tollhegyről és ereszkedjék vissza a tintatartóba. Igen rossz szokása némely gyermeknek, hogy a tulságosan megmártott tollhegyet, amikor a kalamá-

rishól kiveszi jobbra lerázza a padlóra, vagy a szomszédja ruhájára, ha ugyan nem cseppenti el már utközben az írására.

Az így előkészített tollat, összezsugorított három ujjunkkal megfogjuk, a tollszár kezdeténél és ferde irányba állítjuk a tollat, úgy, hogy a tollhegy mindkét ága egyszerre emelkedjék fel, míg a tollszár másik vége a jobb váll irányába felé nézzen és semmi esetre se a könyök felé célozzon. A fölfelé menő toll így mindig vékony vonalat ír, lefelé jövet pedig határozottabb, azaz vastagabb vonalat ad. A betük vonalai egy kissé jobbradülve, egyenlően ferdüljenek, de ne a fekvő, vagy ellenkezőjét, az állóírást mutassák. Az írka pedig mindig balfelé legyen ferde állásban.

Az íráshoz így előkészülve, írás közben mindig a szép betűvetés legyen eszünkben és sohasem a siető habarás. Mert, aki erősen akar, ennek az utmutatásnak az alapján, önszorgalmából is igen szépen fog az írásban előhaladni.

Az írásfüzetek papirjai most eléggé jók, csak megfelelő tintát is vehessünk az íráshoz. A szép-

írás tanulásához nem a lilaszínű, legtöbbször sűrű, hanem mindig fekete, illetve íráskor kékes színt mutató, hig gyártmányú tintát vegyünk és használjuk. Az írásnál nélkülözhetetlen egy kis darab íratóspapír is, amit használatkor előbb balfelől érintünk a nedves írásra, azután fokozatosan engedjük rá a többi részekre, mely után kétszer-háromszor jobb tenyerünk sarkával elsimitjük, azután pedig ismét balkézszel nyomva, az írásról szépen, óvatosan felemeljük, hogy a még kissé nyers írást ne mázolja el.

Nincsen csunyább, mint a rücskös, tintafoltos gummizásoktól felborzolt lapu, a sarkain felgördődött írásfüzet, amihez járul némely gyermeknél még a kéz tisztátalansága is, hogy aztán látható nyomokat hagyjon a füzetek szép, tiszta lapjain. Ellenben annál szebb a tisztaságtól ragyogó, a rendességet minden kis részletében visszatükröző szépírási füzet. Ilyen legyen mindig írásfüzetek, melyeknek védelmére még irkatartót is szeresztek be, kemény táblájut, vagy egy kisebb papiros zacskót a fűszerestől.

Tartsátok be csak, kedves gyermekek, a szépírásnak ezt az apró, de mind lényeges kellékeit, s meglátjátok: önszorgalommal is mennyire előrehaladtok s rend megszokásában, a fegyelmezett szépírás elsajátításában, amely végeredményében igen nagy hasznokra fog válni.

2. A helyesírás.

A szépírásnak édes testvére, azzal minden egyenlő fontosságú: a helyesírás. Tanuljátok meg alaposan a helyesírás, mert ez tükröképe a magyarnyelvbéli jártasságotoknak.

Első kellék ehhez: a magyarnyelv szófajainak ismerete. Általánosságban tízféle szócsoporthat különböztetünk meg: *főnév, melléknév, számnév, névmás, ige, névelő, névutó, kötőszó, határozószó* és *indulatszó* elnevezés alatt. Ha e szófajokat már felismerjük, vesszük a részletezést vagyis a *szó hangjait*, melyek *magánhangzókra* és *mássalhangzókra* tagozódnak. A magánhangzók vagy röviden hangzók s akkor *rövid magánhangzók*, melyek fölé egy, illetve két pontot esetleg semmit sem teszünk vagy *hosszúak* és egy vagy két vesszőt teszünk rájuk. A mássalhangzók szintén két csoportra oszlanak: gyöngén hangzó u. n. *rövid mássalhangzók*, amelyeket hangzásuk helyén csak egyszer írunk le és a hosszabbban, keményebben hangzók, melyeket kettőzítve kell a szóban leírni. A két betűs mássalhangzók megkettőztetése alkalmával az első betűből kettőt, a másodikból pedig csak egyet írunk, pld. *asszony*, megszakításkor azonban kiírjuk mind a négy betűt így: *össz-szel*. A hosszú és rövid mássalhangzók helyes írása a szók értelmét is lényegesen érinti, mint pld. *tör* és *tór*, *kor* és *kór*, *hal* vagy *hall*, *ál* vagy *áll*, stb.

A *szók megszakítása* a helyes szótagolás szerint történik s így a két magánhangzó közé ékelt mássalhangzók közül az új sorba mindig csak *egy*et viszünk át, míg a többi mássalhangzó az első ma-

gánhangzó mellett marad. A magánhangzók önállóan is külön-külön szótagokat alkotnak.

A *népragozás* és *igeragozás* megismerése ezek után a helyesírás egyik kelleke. Itt igen lényeges dolog felismerni a *szótót*, vagy az *alapszót*. Az ehhez járuló ragok pontos kiírásával fejezzük ki a mondanivalóink helyes értelmét, pld. *templomban* és *templomba*, vagy *irok* és *irom*, *viszek*, *vittem* stb.

A *szóképzés*, vagy származtatás következik ezután. Tudjuk, hogy a képző elnevezésre hallgató szótagocska, vagy csak egy hang is, a képzett szó értelmét egészen megváltoztatja s abból új szót képez, ellentétben a rag a szó értelmét csak módosítja, pld. *hal*, *halász*. Így származtathatunk tulajdonnévből is melléknevet az „i” képzővel, pld. *Bukarest tulajdonfőnév*, míg az i-vel bővített származékszó már melléknév, s mint ilyen, csak kis kezdőbetűvel íratik stb.

Az *írásjelek* helyes alkalmazása adja a mondat értelmét és a hangsúly helyes használatát. A *pontot* bevezetett mondat után és a rövidítések végén használjuk. A *vesszővel* elválasztjuk az összetett mondat egyes mondatait, vagy a több egyféle mondatot és a részek elősorolásánál is alkalmazzuk. A *pontosvesszőt* szintén az összetett mondatoknál használjuk, mikor más tárgy főmondatot kezdünk. *Kettőspontot* teszünk a részek elősorolása kezdetén, az idézett mondat kezdetén és a körmondat közepén, vagyis az elő és utórész elválasztásánál. A *kérdőjelet* a kérdőmondat végére írjuk; míg a *felkiáltó-jelet* a felkiáltó mondat végén alkalmazzuk. Az *idezőjelet* szó vagy mondat idézéseknél írjuk; a *gondolatjelet* a közbevetett mondatok kitiűntetésére használjuk.

A helyesírás ép úgy, mint a szépírás, csakis állandó gyakorlással lehet elsajátítani. Ezért szépírásaink alkalmával alkalmazzuk a helyesírás tudásunk minden kis részletét is, hogy a kettő egyszerre vésődjék be a lelkebe, örökre maradandó begyakorolt ismeretképpen.

Az önszorgalmon való helyesírás tanulásnak biztos bázisa a nyelvtani ismeretek mellett: a jól végzett *másolás*, olvasókönyvekből, vagy bármely más magyar könyvből. De ezenkívül a napi leckékből ki-ki a saját gondolatmenete szerint, néhány mondatot igyekezzék megfogalmazni és azt le is írni. Így belejön mindenki a fogalmazásba és annak helyes elrendezésébe.

Gyermekeim! Aki e tanácsaimat, az otthon, önszorgalmon végzendő tanulási érdekében követi, a szép- és helyesírás gyakorlását mindennapi leckejének tekinti azt, idővel olyan nagyszerűen ki fog fejlődni a szépírás iránti érzelme és a helyesírás alapos tudása, hogy azután önkénytelenül csak szépen és helyesen fog írni. Ezekkel pedig majd élénk tanúságot tesz arról, hogy ő rendes és a magyarnyelvben igazán képzett tanuló, aki később méltán számot tarthat a *művelt ember* kitiűntetésére.

(Székelyudvarhely.)

A vadászkastély titka

Regény

Irta: Fábrián Gyula

HETEDIK FEJEZET.

Vaesora a kastélyban.

Gáspár úr nem vaesorázott.

Annál jobban sikerült az a nagy lakoma, amely a bajor királyi kastélyban folyt le fényes ünnepi külsőségek között. Mondhatnám: udvari vaesora volt, mert hiszen a bajor király asztalánál folyt le. A fényességet egy szál gyertya szolgáltatta.

Alig hűtötte ki a lábát a kastélyból Gáspár bácsi, a két szökevény előjött rejtekéből, ahol eddig tartózkodtak, amíg az öreg erdész az épületben járt.

Tamás és Jóska letelepedett az asztal mellé. Tamás szép darab húst vett a nyulgerincből és falatozni kezdett.

— Pompásan sikerült ez a nyulpecsenye. Jól megadtuk savát-borsát. Igen téttem, hogy az öreg erdész elviszi, ha rátalál, vagy megeszi a pecsenyét.

— Nem is értem, hogy miért nem bántotta az erdész a pecsenyét, mert én amikor a lövést meghallottam, olyan gyorsan elbujtam, hogy a nyulat az asztalon felejtettem.

Tamás hamiskásan mosolygott.

— Elég oka lehetett az erdésznek arra, hogy sietve elhagyja a kastélyt. Annyi rémes és titokzatos dolog történt vele, hogy minden biztonnyal elment az étvágya a nyulpecsenyétől.

— Hogyan is történt az a kabát-história, mert én nem értem teljesen, hogy mi történt?

— A dolog pedig igen egyszerű. Én gyanút fogtam. Meg voltam győződve arról, hogy az erdész még visszatér. Ezért elhatároztam, hogy egyrészt figyelni fogom az erdő szélét, hogy meg ne lephessen bennünket, másrészt pedig elhatároztam, hogy kieszelek valamit, amivel addig föltartóztassam, amíg mi elbujhatunk.

— Ahá, kezdem már érteni! — derült fel a Koresog arcra.

— Hiszen, értheted is. Emlékszel arra a szép bőrbekecsre, meg a hetyke vadászkalpagra, amelyet Konrád herceg viselt akkor, amikor utoljára járt itt? Ebben a ruhában le is fényképezték a kis herceget. A fotográ-

fiára pedig rá van írva, hogy a szegény autószerencsétlenség áldozata lett. Hát, én egy álló fogast állítottam az ablakba, ezen szepen elhelyeztem a bőrkabátot, föléje tettem a vadász kalapot, a hiányzó részeket rongyokkal pótoltam és az alak mögé egy kisenyű gyertyát állítottam. Az udvarról megneztem alkotásomat, mondhatom, hogy elég kísértetiesen hatott az egész. Ugy okoskodtam, hogy bárki közeledjek is a kastélyhoz, ez a diszkvilágítás föltűnik majd neki és innen közeledik majd a kastély felé, én pedig okvetlen meglátom és jelt adok a menekülésre. Számításom bevált. Alig szürkült, leshejemről észrevettem, hogy egy kökénybokor mögül az öreg erdész reműt meglepetéssel szemléli a kísértetet, majd előkapja a puskáját és rátüzel a bőrkabáttra. Én a fal tövében lapultam, hallottam a dörrenést, az ablak csorrenését, a golyó füttyentését, amint a kabátot átütve, koppant a falon. Odakusztam, megtaláltam a golyót, beletettem a bőrkabát zsebébe és a „kísértetet“ gyorsan a ruhás szobába cipeltem. Én is ott rejtőztem el egy földig érő nagy lunda mögé, ahonnan láttam mindent. Az erdész bejött a szobába, rávilágított a bekecsre, megtalálta a „lösebet“ sőt a tulajdon golyóját is a kabát zsebében. Mondhatom, hogy az erdész bácsi igen csodálkozó arcot vágott. Nem akarom éppen mondani azt, hogy megrémült, de bizonyos az, hogy a kedélyállapota nem volt rózsásnak nevezhető. Gyanus sielséggel hagyta el az öltözőt, berohant az ebédlőbe, onnan is olyan robajjal sietett ki, amelyből azt kell gondolnom, hogy ott is megijedt valamitől.

— Mitől? Ha csak ettől a nyulgerincetől nem! . . .

— Ki tudja? Ha valakit egyszer megmárt a gígyó, az a gyiktól is fél. A félelem igen veszedelmes betegség, különösen akkor, hogyha bátor embert ejt meg. Szoktál te félni, Koresog? Ugy néha? Mondjuk este a kísértetektől?

— Eén? Eén neem féelek! — mondta

SZELLŐ, RÁRÓ...

Szellő, Ráró,
Szépen járó,
Jó lovaim, fussatok!
Majd estére,
Hazatérve,
Kaptok finom abrakot.

Jön a vonat,
Ni, hogy szalad!
Szaladjatok ti is ám!
A vonaton,
Azon, azon,
Jön az én édes anyám!

E—o.

Koresog vacogó fogakkal, miközben libabőrös lett a háta. — Baátor legény vagyok eén! Felőlem jöhetnek, mehetnek a kísértetek, oda se' neki! Pukkadjanak meg, ott ahol vannak! Különben nincsenek is és én nem hiszek bennük.

— No, ezt már örömmel hallom. Én sem félek semmiféle kísértettől. Sőt mindenkor szívesen hallgattam, amikor az öreg Rozink kísértethistóriákat mesélt. Olvasni is szeretem az ilyesmit. Te! Van egy regény! Egy nagyszerű regény. „Kék gyémánt“ a címe. Moziban is láttam, ott a „Halál-légió“ gyanánt szerepel! Te! Ez aztán a kísérteties história! — Tamás fütytyentett az élvezettől. Koresog a nyakába húzta a fejét. — Ebben a regényben csak úgy borzognak a kísértetek, mint a hangyák! Remek! Mondhatom,

hogy rázza az embert a hideg, amikor olvassa, vagy a moziban gyönyörködik benne. Majd én elmesélem vacsora alatt azt a szépséges mesét. Jó? Mit szólsz hozzá? Csak nem félsz?

— Én? Félni? — szólt hanyagul Koresog, mialatt alig tudta az ajka remegését palástolni. — Csak mielőtt hozzákezdenél a meséhez, várj egy kissé, hadd teszem fel a sapkát a fejembe!

Koresog előkereste a sapkáját, jól a fölére húzta és úgy ült le az asztalhoz.

— Most már kezdheted a halál-légiós mesét!

Tamás meghökkenve nézte a különös előkészületeket.

— Miért húztál a fejedre sapkát? Udvari vacsora mellett ülünk, (vagy mi?) és te

sapkában akarod elfogyasztani a nyulgerincet? Ilyet nem tür meg az udvari illem-szabályzat.

— Miért ne? Kifogásod van ellene? Félttem a hajamat, amelyet oly gondosan megfésültem a vacsorához. Azt akarom, hogy a hajam udvarképes maradjon.

— Félted a hajadat? Mi köze van a hajadnak a halál-légióhoz?

— Mi köze? Hát, amikor te ezt meséled, akkor bizonyos, hogy minden hajamszála az égnek állana és tönkremenne a frizurám, ha a hajamat le nem szorítanám a sapkám-mal. Így, most már mesélheted azokat a kísérteteket, a hajam nem tud az ég felé meredni a félelemtől (ha ugyan ez megtörténhetnék), mert a sapkám nem engedi.

— Ravasz ember vagy te, Jóska, — szolt fejcsóválva Tamás. — Most azután elmondom a „Halál-légió“ történetét.

Tamás hangja tompán kongott a szobában. A gyertya rőt lángja csak gyéren világította meg a helyiséget. Koresog gépiesen rágt a nyulcsontokat, szeme kimeredve tapadt a mesélőre. Az arcából alig látszott valami, mert a nagy sapkát egészen a koponyájába húzta. A mese alatt csak néha hallatott egy-egy csodálkozó, nyöszörgő hangot. Félt is, meg éhezett is, mialatt Tamás mesélt, de a világért sem szakította volna félbe a mese fonalát.

— Hát én csak a fő-dolgot mesélem el. Onnan kezdem, hogy a francia idegen légió egy csapata a forró homoksvatagon átvonulva, Cindernyűf erődjéhez ér. Ez a Cindernyűf vára éppen úgy áll magában a homoksvatagban, mint ez a kastély a parnói erdőben. A katonai csapat meglepetve áll meg, mert a várból semmiféle jelt nem adnak, amelyből következtetni lehetett volna arra, hogy a közeledő sereget észrevették. A sereg parancsnoka Bozsolé spahi őrnagy a vár alá lovagolt és elképedve meresztette a szemét a falakra. Elképedve, mert a vár teljesen kihaltnak látszott, a kapuja be volt csukva. Semmi hang nem szűrődött ki az erősségből. Egyszer csak látja, hogy az egyik lőrésből egy legionista hajlik előre, a puskáját feléje tartja. Bozsolé őrnagy rákiabál, de a katonára se hederít, csak meresztli rá a szemét és tartja eléje a puskát. Semmiféle kiabálásra nem adott semmit, mintha csak süketnéma lett volna. Bozsolé egy másik lőréshez megy. Azon is egy katonát néz ki, a puskáját előre tartva. Nagy szakállas marcona alak, pipa van az agyara közé szo-

Ne féljen a járványoktól

hanem öblögesse minden reggel és este a torkát állott vagy langyos vízzel, amelybe egy kávéskanálnyi

DIANA SÓSBORSZESZ

van beleöntve.

Járványos időben a fertőzések rendszerint a szájüregen és a torkon keresztül történnek, ily módon eredményesen védekezhetik tehát komoly következményekkel járható fertőzések ellen.

rítva. Arra is kiabál az őrnagy, de az se hederít rá, csak néz hideg köszemével és tartja a puskát. Minden lőrésnél egy ilyen különös viselkedésű katonát strázsál. Egytől-egyig mind mereven bámul előre és se nem tisztelig, sem nem ad semmiféle életjelt magáról. Bozsolé akkor rájön arra, hogy ezek a katonák halottak. Holtan támaszkodnak a lőréshez, tartják a puskát védelmezik a várat. Ez igen titokzatos és félelmes valami. Őrnagy a katonákat akarta a várba küldeni, hogy a titkot megfejtsék. De a katonák megtagadták az engedelmességet. Nem. Ők nem mennek! Inkább agyonlövetik magukat! Ők eleven embertől meg nem ijednek, de halottakkal nem állanak szembe. Forduljanak vissza, hagyják itt a Cindernyűfi várat félelmes titkával együtt. Bozsolé maga mászik be a várba és akkor megértette a dolgot. Nagy arab sereg támadta meg az erődöt, amelyet bizonyos Lezsoné nevű őrmester védelmezett a legionistáival. Ez a Lezsoné bátor legény lehetett és leleményes is. Amikor egy katonáját arab golyó találta és meghalt, akkor a halott katonát lőréshez állította, a puskát a kezébe adta, maga pedig mögüle tüzelt az ellenségre. Minden halottat lőrés-

hez állított, ő maga körül szaladt és egyre tüzelt. Így védtek a halott katonák Cindernyűf erődjét és képzelheted, hogy az arabok mit gondoltak, amikor az őrségen nem látszott meg, hogy fogyott volna. Az utolsó emberig védelmezte a halottak borzalmas segítségével ez a Lezsoné a várat, amikor az arabok észrevették, hogy Bozsolé őrnagy jön seregével a vár felmentésére, erre ezek magukkal vitték halottaikat és sebesültjeiket és elhagylák a várat. Lezsoné őrmester sem

maradt azonban életben, mert egy súlyosan sebesült katonája leszúrta, akivel haragban volt. Így Cindernyűf erődjében mindenki meghalt és a kísértetek vára lett belőle, amelyet a halál-légió őrzött. Persze, a regényben még sok kaland van. Össze van keveredve benne egy kék-gyémánt-lopás, szintén titokzatosan persze, de ez már nem olyan kísérteties. Nagyszerű regény ez! Mi??

(Folytatása következik.)

SZÉP LEVÉL

Édes jó Nagypó!

Ma vasárnap, ennél fogva írhatok leveleket. Még nem is tudom, hogy tulajdonképpen mit is irjak, csak azt érzem, hogy nagyon, nagyon szeretnék beszélgetni Nagypóval. Sokszor vagyok így: ha valami nehézség, első pillanatra leküzdhetetlennek látszó akadály áll az utamba, olyankor úgy szeretnék egy pillanatra Kisbaczonba repülni, hogy Nagypót láthassam s hallhassam biztató szavát: „Bátorság, fiam, bátorság, velünk az Isten!” — Milyen jó, hogy a Teremtő felruházott bennünket képzelettel: így lélekben egy pillanat alatt ott lehet az ember, ahol akar. Bizony, egyelőre én is csak a képzeletem szárnyain repülhetek Nagypóhoz, de azért nem adnám az én „pegazusomat” cserébe semmiféle rádióért. Hanem most már beszéljünk egy kicsit, Nagypóka! Tegnap egész délután olyan jó kedvem volt, hogy madarat lehetett volna velem fogatni. Tegnap kapta meg ugyanis az én Székely Irma barátnőm Nagypó levelét és fényképét. Higyje el, Nagypó, hogy ezzel nemcsak Irmának szerzett nagy boldogságot, de nekem is. Tudja Isten, miért, de a más boldogságának sokkal jobban tudok örülni a magaménál. Hisz, olyan szép is az örömtől sugárzó arcokban gyönyörködni! Amikor az én Irmám fehér arcát mosolyogni látom, mindig az őszi verőfény jut az eszembe. Olyan meleg, szelid a mosolygása, mint az őszi napsugár. Én nem tudom, miért szeretem olyan nagyon az ősz. Talán azért, mert szeptemberben születtem?! Van egy kedvenc költeményem, Tompa Mihály: „Őszi tájnak” c. költeménye. Az egész magyar költészetben ezt a verset szeretem legjobban. Olyan gyönyörűen, olyan megkapóan festi a költő benne az őszi táj szépségeit. Olyan finom, lehellepszerű ez a költemény, hogy szinte félek hangosan elmondani, nehogy elrontsam vele azt a méla, őszi hangulatot, melyet a költemény kelt az ember lelkében. „A fák lombja csendesen hull!... Nem küzdéstől, fájdalomtól; itt a végharc ösmeretlen. — Lehet-e meghalni szebben?...” — Bár nem szeretek a halálra gondolni, hisz előttem áll még az egész

hosszu élet, — mégis úgy szeretnék ősszel halni meg. Olyan szép akkor minden. Az a sok szín, a lehullt falevelek, a langymeleg napsugár, a békeesen folydogáló Küküllő ezüst szalagja: mind, mind a béke hengulatát keltik az ember szívében. Készülődés a pihenésre. Hanem azért a tél is igen szép. Egészen megijedtem, hogy karácsony után olyan nagy volt a lics-locs. Az ember szinte bokáig járt a sáros lében. Na, de azt mondják, hogy a farkas nem eszi meg a telet, s ennek a mondásnak ezuttal is igaza volt, mert most már újra gyönyörködhetünk a szép, fehér tájképben. A korcsolyázóknak is meg van az örömük: igaz ugyan, hogy a mi iskolai jégpályánk meglehetősen göröngyös. — Az iskolában a lányok azon a véleményen vannak, hogy: „hiszen, szép a tél, de még szebb a nyár, jó volna már haza menni!” Sokan

*A serdült magyar leányifjúság
legkedvesebb olvasmánya*

MAGYAR LÁNYOK

Szerkeszti
**TUTSEK
ANNA**

Előfizetési ára: Félévre 20¹ lei, egész évre 400 lei
Csehszlovákiában félévre 50 Kc.

Az összeg
előzetes
beküldése
ellenében
szállítja az

AESOPUS LAPKIADÓ, — SAU-MARE SZATMÁR

lejegyezték, hogy hány nap van még husvétig s minden nap kihuznak egyet, amig csak el nem fogy. Aranyos vakáció! Hogy elmulik egy-kettőre! Hej, mégis csak igaza van a közmondásnak: „Mindennütt jó, de legjobb otthon!” — Milyen jó, hogy mi a hugommal itthon vagyunk. Mi nem jegyeztük az elmuló napokat, nem várjuk türelmetlenül a vakációt. Mi a tanárok előadása közben nem gondolkozunk azon, hogy Istenem, vajjon mi újság otthon, mert megnyugvással tölt el bennünket az a tudat, hogy minden délben szeretettel vár haza bennünket a mi édes jó anyukánk. — Sokszor elgondolom: milyen boldogság az, hogy van otthonunk. Hogy ha egész nap küzd, fárad, robotol is az embei, amikor haza megyünk, meleg szívvvel vár otthon valaki, akinck a karjaiban kipihenhetjük fáradalmainkat: az édesanyánk. — Milyen hatalmas varázserő is az anyai szeretet! Egy világhírű író ezt írta egyszer egyik barátjának: „Rég atheistává kellett volna lennem, ha volna erőm megtagadni azt az Istent, akihez édesanyám mindennap így imádkozott: „Mi atyánk, ki vagy a mennyben.” — Hányszor megtörténik, hogy az édesanya remegő szívvvel virraszt beteg gyermeke ágya fölött s alássa saját egészségét, csak hogy gyermekét megmenthesse az életnek. — Óh, nem lehetünk elég jók soha az édesanyánk mérhetetlen jóságához képest, nem szerethetjük soha eléggé az édesanyánkat! — Szegény anyuka ismét betegeskedik, mióta beállt a tél. Ugy várom a tavaszt, a jó meleg napokat, hogy ismét visszanyerhesse az egészségét! Reméljük a legjobbat, hátha nyáron egészen kigyógyul. Adná a jó Isten! Másképp jól vagyunk. Nagymama is velünk van. Apukának éppen úgy, mint Szentgyörgyön, igen sok a dolga. Sokszor még haza is hoz munkát. —

Piroska hugom most is a régi: a komolyság megtestesülése. Magamról nem is írok, ugys tudja Nagyapó, hogy az én jókedvem elpusztíthatatlan. Nagyapó prepagárdája is a régi. Most is rajong Nagyapóért, amit az is bizonyít, hogy a Székely Irmának küldött fényképet mindenik látni akarta. Legalább képen látni akarták Nagyapót. Igaz is! Olyan rég nem járt nálunk Nagyapóka! Amikor Udvarhelyre jön, igen kérjük, el ne kerülje valahogy a képzőt! De aztán Nagyanyókat is látni szeretnők ám! Mivel foglalkozik most? — Sajnos, télen kertészkedni nem lehet! A „Cimborának” egyik régi számában az üzenetek között olvastam, hogy Nagyanyóka felesapott gépiró kisasszonynak, hogy Nagyapónak ezzel is segítsen. Édes, drága Nagyanyóka! Szeretném ezért megcsókolni a kezét. — Igazság! — Hiszen januárban vagyunk, ilyenkor Nagyanyókéék Budapesten vannak! — Vagy itthon maradtak? — Szó, ami szó, mármost nem tudom, hova repüljek a képzőletem szárnyain. A Székely Irma levelén elfeledtem megnézni a kelteztét. Na, de nem baj. Valahol csak megkapom Nagyapókat... Az én kedves barátnőmmek irt levelben számomra is volt

küldemény Nagyapótól (csók), amit Irma hiven átadott nekem s amit és szivemből viszonzok.

Anyukaéktól és Nagymamától szívélyes üdvözet, Piroska hugomtól kézesók.

Mindkettőjük kezét csókolja

(Székelyudvarhely, 1929. I. 23.) *Deák Berta.*

A CIMBORA BARÁTAL.

A következő buzgó olvasóink szereztek új előfizetőket lapunk számára:

Magyary Gabi,
Tóth Lenke,
Gottlieb Ernő,
Kovács Lujza,
Erdős György,
Ujlaki Laci és Pista,
Soós Lenke,
Ehrlich Illés,
Tarna Edith,
Radó Feri,
Steiner Ilka és Frigyes,
Fischer Vica.

Hálánk jeléül mindegyiknek küldtünk egy-egy szép, értékes ifjúsági könyvet. Aki-nek neve fekete betűvel van szedve, az egy-nél több előfizetőt szerzett. Ezek természetesen annyi könyvet kapnak, ahány előfizetőt szereztek.

Nehogy előfordulhasson, hogy valakinek a neve véletlenül kimarad, arra kérjük olvasóinkat, figyelmeztessék az új előfizetőket, akit szereztek, hogy az előfizetés beküldésénél hivatkozzanak arra, kinek az ajánlata fizettek elő.

Hiz:kura
Téll sport
Egész éven
át nyitva!

HORN

GYERMEKOTTHON

TATRANSKÁ LOMNICA
MAGAS TÁTRA, C. S. R.

Magasi ti
 üdülőtelep ide-
 ges, feltáplálásra szo-
 ruló, vérszegény és
 gyengé gyerme-
 kek részére

HORN. J. IGAZGATÓ

RÓKA PIRÓKA LEVELE

— Pályázati jelentés. —

A múlt évi 27. számban közzé tettem Róka Piróka kisasszony helyesírási hibákkal teljes levelét s pályázatát hirdettem a levél kijavítására. Kevesen, mindössze ötvenhatan vettek részt a pályázatban, amit annak tulajdonítok, hogy az iskolai tanulás lefoglalja időtök javát. Pedig igen kívánatos volna, hogy mennél többen vegyetek részt az efajta pályázatban, mert a magyar helyesírás körül nagy bajok vannak. Ez a magyarázata részben annak, hogy 56 pályázó közül 35-nek csak elégséges osztályzatot adhattam, részben pedig az is, hogy nem elég gondosan javították ki a helyesírási hibákat, vagyis „hamar munkát” végeztek, már pedig a közmondás szerint, „hamar munka ritkán jó.” Így esik aztán, hogy két-három mondatot helyesen vagy kevés hibával irtak le többen, aztán egyszerre csak, hajrá! megfutamodtak a tollak s hibát hibára követtek el. Minden munkához türelem kell, kedves unokáim, helyesírási hibák kijavításához különösen. Remélem, a nemsokára kihirdetendő pályázat mennyiségben és minőségben is eredményesebb lesz.

Négy osztályzatot állapítottam meg: kitünő, jeles, jó, elégséges. Az elégségesek nevét nem közlöm: nem akarom elkedvetleníteni őket. Bizonyos vagyok abban, hogy a következő pályázatban egy-két fokkal előbbre nyomulnak, ha tanácsomat megfogadják.

Tíz könyv volt jutalmul kitűzve, de mert csak 12 pályázó érdemelt kitünő osztályzatot, megkértem a kiadóbácsit, hogy mind a tizenkettőnek juttasson könyvet. Ime, *kitünő* osztályzatot érdemeltek: Varga Éva Mezőtúr, Martonossy György Déva, Szepessy Zoltán Arad, Haurik Jolánka Kolozs, Hunyadi Hermin és Sándor Petrozsény, Stauber Etta Arad, Vogel Edith Nagyenyed, Papp Imre, Károly és Laci Szatmár, Daniels Felicitas Nagyvárad, Török Irén Kolozsvár, Fodor László Nagyvárad, Klein Tibor Igló.

Jeles osztályzatot érdemeltek: Molnár Ferenc Arad, Hanvay Erzsébet Csit, Molnár Nóra Arad, Kovrig gyerekek Torda, Heusler Magda Nagyszentmiklós, Schilling Máriskó Kolozsvár, Névtelen.

Jó osztályzatot érdemeltek: Jakabovits Margit és Dezső Homoródalmás. Katona Ica Nagyszalonta.

Most pedig közlöm Róka Piróka levelét a magam helyreigazításában s hasonlítások össze a magatok munkájával, ha megőriztéték az eredetit, amit a pályázat kihirdetésekor tanácsoltam nektek.

Ime, így szól:

TYUK ANYÓ MEG RÓKA KOMA

Volt egyszer egy Tyuk anyó s annak sok-sok csirkéje. Ez a Tyuk anyó, mit gondolt, mit nem, kiment a rétre, ott is egy virágos dombra, ottan kapirgált, szedegette a füvecskét. Egyszer csak felnéz Tyuk anyó s hát, Uram, Teremtőm, Szüz Mária, Jézus Krisztus, ne hagyj el, mit lát! A domb tetején állt Róka koma s ravaszul sunyított Tyuk anyóra.

Hej, szegény világ, vetett ágy, nagyot sikoltott Tyuk anyó s mondta kedves gyermekeinek:

Jajj, jajj, szerelmetes magzatjaim, szaladjunk, ahogy tudunk, mert különben vége életünknek. Hát, szaladtak, szaladtak, ahogy bírtak, s egyszerre csak megálltak, mintha földbe gyökered-

zett volna lábuk. Azt hitték, még csak most igazán vége életüknek: elől tűz, hátul víz. Igen, bizony,

mert ott ült egy szörnyű nagy madár, akinek szörnyű nagy szája, csőre volt.

Jajj, jajj, merre fussunk, hová bujjunk, rémüldözött Tyuk anyó. Akkor megszólalt az a szörnyű nagy madár s mondta: Ne féljetek tőlem, nem bántlak, nem lesz semmi bajotok, csak sétálatok be a csőrömbe. Hitte is, nem is Tyuk anyó, de mit tehetett: előre küldte a kedves magzatjait, azok be is sétáltak, utána ő is. Akkor az a szörnyű nagy madár lecsappanotta az ajtót, már mint

ELEK NAGYAPÓ ÜZENI:

A levélírás igen fontos szabálya: hol melyik évben, melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Schwartz Miki, Szatmár. Azért irsz levelet, mert nem szeretted, hogy oly sok fiunak irok, csak éppen neked nem. Persze, hogy nem, mert amint magad bevallod, bár négy éve jár neked a Cim-bora, most irsz először nagyapónak. Az is igaz, nem igen irhattál, mert még csak II. elemi osztá-lyos vagy. Édesanyádnak nem lehetsz eléggé há-lás, hogy megtanított magyarul írni és olvasni, mert az iskolában csak románul tanulsz, de ott is tiszta tizes a bizonyítványod. Örömmel hallom ezt s hogy még nagyobb legyen az öröm, ezután szorgalmasan írjad a leveleket. Édesanyádnak tol-mácsold meleg üdvözetemet. — *Bagoly Magda, Nagypárad.* Képzelem, hogy jól telik az időd (sernák Emmykénél s szép tőled, hogy mégsem feledkeztél meg rólam. Szeretettel várom a levelei-det, természetesen, az Emmyke levelét is. — *Lengyel Lacika, Királyhélmec, Szlovenszko.* Nyolc könyvet kaptál karácsony ünnepén. Már ennek az öröme is meggyógyíthatott. Hála Istennek, már én is jobban vagyok. Egy kis hülés volt az egész. Mi ez egy magamfajta fiatalembernek? — *Makkai Sándor, Kolozsvár.* Be veszek én nemcsak a meg-fejtek, de az unokák közé is, abban a hitben, hogy ennek a szép névnek méltó viselője leszel. Szeretettel várom leveleidet. — *Kovács Sanyi, Micske, Bihar megye.* Mi rengeteg játékot hozott neked a Jézuska! Autót, repülőgépet, mozit, tűz-oltós autót, német mesekönyvet, Ócsike könyvét stb. Képzelem a boldogságodat, mert anyukád jó-voltából kaptak a szegény gyermekek is játékot. Tudom, beirták az angyalok Isten aranykönyvé-be. — *Avéd Jucika, Marosujvár.* Dehogy nem em-lékszem rád. S most már nem is feledlek el, oly ügyesen irtad le két év történetét. Röviden és világosan. Remélem, hogy Udvarhelyen majd sze-mélyesen is megismerlek. Édesanyádnak tolmá-csold meleg üdvözetemet. — *Hanvay Erzsike, Csiz, Szlovenszko.* Örvendek, hogy megkaptad a regény mellékletet, s ez évben is olvasója leszel a Cimborának. — *Fenyő Tibor, Torna!ja, Szlo-venszko.* Sok szépét tanulsz az iskolában s nagy örömedre vigyázó is lettél. Hát bizony ez szép kitüntetés. Majd számolj be a színelőadásról, melyben mint Rontó Pál szerepeltél. — *Resatkó Bandi, Kassa.* Lám, mire nem jó a betegség! Szer-kesztettél egy sereg rejtvényt és irtál két verset is. A rejtvények lassanként sorra kerülnek, a ver-

sek is figyelemreméltó szárnypróbálgatások. De mindennél fontosabb a jó egészség s remélem, ezt az üzenetet már nem ágyban olvasod. A kiadóbá-csinak irtam, hogy küldjön csekket neked s ed-dig bizonnyal megkaptad az előfizetésért járó könyveket is. Szeretettel várom további levelei-det. — *Kovács Katalin, Kolozsvár.* Mert beismer-ted a hanyagságodat, szívesen megbocsátom. Meg már azért is, mert látom, hogy furdal a lekiisme-ret: máskülömben aligha írnál álmosan. Hosszu levelet ígérsz, de vajjon jól meggondoltad-e, hogy mit ígértél? Minthogy sok a tanulnivalód s csak éjjel van időd a levélírásra, megelégszem egyelő-re rövid levéllel is. — *Mártonffy Bandi, Nagy-várad.* Örvendek, hogy megkaptad a rejtvény-megfejtésért nyert könyvet s nemkülömben an-nak is, hogy a könyvet igen szeretted, mert a könyv a legjobb barát. Elhiszem, hogy alig va-rod a Vadászkastély titkának a folytatását. Szám-ról számrá érdekesebb lesz. — *Pollacsek Zsuzsi, Kassa.* Hosszas készülődés után most irod az első levelet, bár régen jár a Cim-bora, mely nagy örö-met szerez neked. Jobb későn, mint soha, s re-mélem, ezután szorgalmasan irod a leveleket. — *Bucsinszky Erzsike, Nagymihály, Szlovenszko.* Nagy beteg voltál, amiatt nem irtál, de, úgy lát-szik, meggyógyított a Cim-bora, a te „legkedve-sebb könyved”, mert ahogy megjött, azonnal irt-ál. Mondanom se kell, hogy szeretettel látlak unokáim seregében s várom további leveleidet meg az ígért címet is. — *Adám Olga, Pécska.* Ir-tam a kiadóbácsinak, hogy a IV. sorozat köny-vet küldje az egész évi előfizetés fejében, bár hi-szem, hogy a pénz beküldésekor édesapád jelezte, hogy melyik sorozatot kívánja s így talán már el is olvastad a könyveket. — *Werner Kató, Csermő.*

Ha nem irod is, láttam volna, hogy nem magyar iskolában tanulsz, mert a t-t farkincával írod. Ki-vánalós, hogy sürün írj nagyapónak s egyszer-másszor szívesen ki is javítom a leveledet és visz-szajuttatom hozzád. Gyerkes Mihály bácsinak a helyesírásról szóló cikkét különös figyelmedbe ajánlom. — *Strömpel Bandi, Balapásár.* Már rég jár neked a Cim-bora, de csak most kezdesz levelet írni s rejtvényt fejteni. Örvendek, hogy beléptél a levélíró és rejtvényfejtő unokák közé s remé-lem, szorgalmasan irsz és fejtegetsz: mindkettő javadra fog válni. — *Millitz Magda, Kolozsvár.* Megígérted, hogy hosszú levelet irsz s be is vál-toztatd az ígéretet. Jól tudom én azt, hogy nem könnyű most az ígélet beváltása, hisz jóformán éjjel-nappal tanulnotok kell, annál méltóbb di-csőretre a te hosszú leveled s hosszú leveledben a gondos, nyugodt írás, amihez türelem szükséges. De egyéb is kell a hosszú levélhez: a szeretet. S hogy szeretsz, ezt igazán fölösleges volt írnod, mert csakugy árad felém a szeretet leveled min-den szavából. Alig egy héttel leveled kelle után voltam Kolozsvárt Pest felé utaztamban. Való-ban, igen sajnálom, hogy nem láthattalak. De ami

késik, nem mulik. Ha Isten éltet, tavasszal találkozunk s akkor érezni fogod, hogy én is szeretlek téged. Annak igen örvendek, hogy Jézuska megajándékozott sok minden széppel s te is örömet szereztél anyukádnak a 9 és 10-es bizonyítvány-nyal. Azóta bizonyosan megkaptad az öt könyvet is. El is olvastad ugy-e. No lám, hosszú levélre hosszú válasz. Így van ez rendjén. — *Serester Anna, Bodola, Bodola.* Hogy 18 éves korodban is szomorodott szíved válsz meg a Cimborától? Én nem vagyok szomorú, mert én ezután is válaszlok a leveleidre, aminthogy nem te vagy az egyetlen „kinőtt” unoka, akivel levelezek. — *Kéhler Egon, Kézsmárk.* Intézkedtem, hogy az egész évi előfizetés ellenében a kiadóbácsi megküldje az I. számú könyvsorozatot s egyben pótolja a múlt évi 26. és 30. számot. Remélem, szorgalmasan írod leveleidet s közelebbről megismerlek nem csak téged, de kis testvéreid is. — *Kovács Laci, Ungvár.* Édes anyádnak írt levelem jó hosszú utat tett meg. Ungvárról visszaküldték Kisbaconba, onnan utánam menesztették Budapestre, én meg innen Szatmárra, hogy a kiadóbácsi írja rá az uccát is. Ugy látszik, változott a levélhordó, mert eddig ucca nélkül is megkapta leveleimet iz édesanyád. — *Mendel Mária, Bánffyhunyad.* Mindég vártad az írásod javulását, azelőtt nem akartál írni levelet. Kár volt erre várnod, mert én szeretettel olvasom a leggyengébb írást is s érdekel, hogyan javul az írásotok levélről levélre. Az írásoddal meg vagyok elégedve s remélem, ezután sűrűn jönnek a leveleid. A kiadóbácsinak írtam, hogy ne az apukád, hanem a Te nevedre küldje az újságot. — *Lőrincz Sándor, Nagypárad.* Valóban, már-már azt hittem, hogy hűtlen lettél a Cimborához, oly rég nem írtál levelet, te, ki egyike voltál a legszorgalmasabb levélíróknak. Természetesen, a hosszú hallgatás oka, mint minden, a sok tanulnivaló. Megbocsátom hallgatásodat, mert látom, hogy hasznosan töltöd az idődet s a tanulás mellett szüleidnek is segítesz. Kérde: beveszem-e unokáim köze kis testvéredet, aki még nem tud olvasni. Hogyne venném! Természetesen, elvárom, hogy elolvasod a nekivaló meséket és verseket. A Róka Píróka levelének helyreigazításával lekésztél a pályázatról, mert, amint láthattad, az 5-ik számban közöltem a pályázat eredményét. —

Édes Anyátoknak, nagy leány testvéreteknek! Németország legnagyobb művészeti folyóirata a *Deutsche Kunst und Dekoration*. Gyönyörű festmény reprodukciók, művészeti cikkek, lakás berendezések, kézimunkák. Minden szám egy testes kötet, a nyomdai művészet remeke. Megjelenik havonta, Negyedévi előfizetési díja 345 lei. A pénz előzetes beküldése ellenében szállítja a CIMBORA kiadóhivatala.

FEJTÖRŐ:

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a rejtvények megjelenését követő hónap 10-ik napja.

VERSESREJTVÉNY.

Beküldte: **Böszörményi Sándorka** (Pettyén.)

Ah, mi jó feküdni benne,
Hogyha tiszta, hogyha lágy!
Este minden rendes ember
Hogyha fáradt, oda vágy.

Hanem toldjatok hozzája
Nem sokat, csak egy betűt,
Nincsen ember, ki ilyenben
Mondhatná, hogy bennfeküdt.

Igen: egy betűvel toldd meg,
És a nyugalom helye
Rögtön rémes pusztításnak
S öldöklésnek fegyvere. Mi ez?

BETUREJTVÉNY.

Beküldte: **Bátyi Ernő.**

H TOKAJI U

CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

Szerkesztősége: **Batani Mici** (Kisbacon) u. p. **Batani-Mari** (Nagylaczon) jud. Treiscaume (Háromszék megye). E címre küldendők a Cimborára részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvény-megfejtések.

Kiadóhivatala: **Satu-Mare** (Szatmár) Str. Reg. Carol (József fűh.-u.) 12. A kiadóhivatalhoz küldendők a lap előfizetési bejelentései, díjai, könyvrendelések és mindennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény

Előfizetési ára félévenként:

Romániában: 200 lej.

Csehszlovákiában: 40 korona.

Magyarországon: 6 pengő.

Jugoszláviában: 100 dinár.

A CIMBORA KÖNYVVÁSÁRA

VALOGATOTT IFJUSÁGI MŰVEK FIU ÉS LEÁNYOK SZÁMÁRA HÁROM HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

Ifjúsági könyvtár:

A tudomány és képzelet mesterien fonódik össze ezekben a könyvekben, melyek érdekfeszítő kalandok, vakmerő vállalkozások és komoly célokra szervezett kutató expedíciók keretében terjesztik az általános műveltséget.

10—14 éves fiuk számára.

1. Nógrády László: Jómadarak.
2. Mátray Guidó: Wad Nyugat veszélyben.
3. Bibó Lajos: Ladikon az ősmagyar hazába.
4. Szentgyörgyi C. Vilmos: Az éneklő tulipán.

A 4 színes, keménykötésű kötet ára 378 lei.

Havi részlet 126 lei.

Altay Margit regényei:

A leányok kedvenc írója, Altay Margit, négy pompás kötettel örvendeztette meg olvasótáborát. Színes kötésben jelent meg valamennyi. Az író nő sikerének az a titka, hogy nagyszerűen ismeri a gyermek szívét és érzelmvilágát. Minden regényében megpendíti azokat a hurokat, melyeken a jószág és szeretet legtisztabb éneke csendül meg.

10—14 éves lányok számára.

1. Az amerikai lány.
2. Érdekes házasság.
3. Gézengúz.
4. A végzet utjai.

A 4 színes, keménykötésű könyv ára 342 lei.

Havi részlet 114 lei.

Négy értékes ifjúsági könyv:

Jeles írók nemes versenyének eredménye e pompás négy kötet; nemes versenyé, melynek az volt a célkitűzése, hogy minél jobb és értékesebb könyvek kerüljenek az ifjúság kezébe.

10—14 éves fiuk számára.

1. Lampérth Géza: A gárda virága.
2. Ujj Gyula: A rádiumkirály.
3. Zigány Árpád: Szörnyetegek szigetvilága.
4. Tevelő Mihály: Lidércfény.

A 4 illusztrált keménykötésű könyv ára 411 lei.

Havi részlet 137 lei.

Négy értékes leányifjúsági könyv:

Gazdag gyűjteménye a legjelesebb leányifjúsági írók munkáinak, melyet a legnagyobb szeretettel válogattunk össze leányolvasóink gyönyörűségére és szórakoztatására. Az egyes kötetek már eddig is páratlan népszerűsége tettek szert.

10—14 éves lányok számára.

1. D. Lengyel Laura: Beatrix.
2. Bourget Paul: Pia.
3. Altay Margit: Béke a szívekben.
4. Hollósy Mária: Két Éva.

A 4 színes keménykötésű könyv ára 312 lei.

Havi részlet 104 lei.

Tessék itt kivágni és kitöltve, borítékban beküldeni.
Olvasható írást kérünk!

AESOPUS LAPKIADÓ ÉS KÖNYVTERJESZTŐ, SATU-MARE

Megrendelem Önöknél a következő műveket

A ..... kötetből álló művek ára összesen ..... lei, mely összeg

192.... évi ..... hó .....-től kezdődően ..... leies egymásután következő

havi részletekben Önöknél Satumaren fizetendő. A szállítási, levelezési és postaköltség engem terhel. A részletfizetési kötelezettség elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a könyvek a vételár kiegyenlítéséig a cég tulajdonát képezik. Tudomásul veszem, hogy aállítás alkalmával az első részletet, csomagolást és szállítási költséget utánvétellel fogják felvenni. Vitás esetben a satumarei járásbíróság illetékes.

Kelt ..... Aláírás* .....

Lakhely ..... Utca, házszám .....

* Csak szülő által aláírt rendelést fogadunk el!

